

Nr. 25 – Măsuri imediate de stimulare fiscală pentru creșterea competitivității și atractivității economiei și reluarea creșterii economice

Declinul economiei românești din ultimii ani nu poate fi pus în totalitate pe seama crizei financiare globale, în condițiile în care măsurile fiscale luate în perioada 2009-2010, nu au făcut decât să accentueze slăbiciunile sistemului economic românesc și așa zdruncinat de efectele respectivei crize.

Măsurile fiscale luate în anul 2009, cum ar fi introducerea impozitului forfetar și creșterea contribuțiilor sociale, precum și creșterea în anul 2010 a cotei standard de TVA cu 5pp, de la 19% la 24% au prejudiciat activitățile comerciale, crescându-le costurile într-un moment în care mijloacele financiare erau deja limitate. Acest lucru a făcut ca societăților să le fie tot mai greu să-și revină din recesiune, numai în doi ani încetându-și activitatea peste 250.000 IMM-uri, fapt ce a afectat într-o pondere foarte mare și nivelul colectării veniturilor bugetare.

Mai mult, termenul scurt, numai câteva zile de la data anunțării, în care au fost aplicate aceste măsuri de creștere a fiscalității, cu nerespectarea perioadei de asimilare de către mediul economic al acestora, a generat probleme grave pentru multe societăți, care au fost nevoite să-și modifice planul de afaceri într-un termen foarte scurt, sau în multe cazuri să-și reducă activitatea prin reducerea numărului de comenzi sau contracte, atât pe piața internă, cât și la export.

În prezent, pe fondul încă amenințător al crizei, economia României și mediul de afaceri au nevoie de libertate economică și fiscalitate prietenoasă pentru a putea spera la relansare economică și dezvoltare durabilă.

Consolidarea bazei de impozitare și a modului de așezare a impozitelor și taxelor au rolul de a transforma România într-un mediu atractiv din punct de vedere fiscal, care să ducă la asigurarea resurselor necesare dezvoltării economice, precum și la creșterea investițiilor și la menținerea și crearea de noi locuri de muncă.

România are nevoie de adoptarea imediată a unui nou set de măsuri fiscale care să asigure atât un mediu stimulat și nediscriminatoriu, simplificarea sistemului fiscal, cât și îmbunătățirea transparenței, stabilității și predictibilității politicii fiscale, pentru stimularea investițiilor.

În contextul economic european actual, de volatilitate a climatului economic și de restrângere a cererii și consumului, când fiecare stat dorește să crească nivelul de competitivitate în scopul atragerii de cât mai multe investiții străine, economia României are nevoie stringentă de stimuli fiscali pentru creșterea competitivității și atractivității mediului de afaceri și pentru a reveni la un climat și ritm de creștere economică aproape de potențial. Capitalul autohton autentic, fiind recunoscut ca nesemnificativ în economia românească, poate fi susținut, crescut și reinvestit exclusiv prin corecta impozitare a mediului de afaceri, a rezultatelor sale economice și a forței de muncă.

Prin urmare, este necesară adoptarea atât a unui set de măsuri de relaxare fiscală și consolidare a bazei de impozitare, dar și a unor măsuri de simplificare și îmbunătățire a capacității administrativ fiscale.

Principalele 5 măsuri de stimulare fiscală ce trebuie adoptate imediat:

- Reducerea contribuțiilor de asigurari sociale (44,9%-în prezent, printre cele mai ridicate din

UE) cu 5 puncte procentuale, pentru a diminua costurile cu forța de muncă și a recâștiga competitivitatea cu țările din zona UE în atragerea investițiilor străine directe, dar și pentru reducerea evaziunii fiscale pe piața muncii. Avantajul costului redus cu forța de muncă din România s-a erodat și continuă să se erodeze, trendul fiind de convergență cu alte salarii din UE;

- Revenirea asupra majorării cotei standard TVA readucând-o la nivelul inițial de 19%, ca soluție pentru redresarea consumului și a creșterii economice și pentru a menține competitivitatea economiei românești în UE. TVA este cea mai importantă resursă pentru bugetul de stat, în anul 2011, contribuția sa fiind de 26,4% în totalul acestuia, respectiv 8,7% din PIB. Nivelul cotei de TVA influențează în mod semnificativ atât evoluția încasărilor, cât și nivelul evaziunii fiscale;

- Scutirea de impozitare a dividendelor pe o perioadă de 3 ani care vor fi reinvestite în utilaje și echipamente tehnologice, cercetare-dezvoltare, sub forma majorării capitalului social la societățile unde sunt acționari, sau participarea la capitalul social al altor societăți comerciale și care conduc la crearea de noi locuri de muncă;

- Creșterea nivelului redevențelor și taxelor de concesiune, comparabil cu cele practicate la nivel internațional, ceea ce ar putea dubla veniturile statului din aceste surse;

- Introducerea unor bonificații de 5% din valoarea obligațiilor fiscale pentru contribuabilii care își plătesc impozitele și taxele înainte de termen.

O problemă importantă a politicii fiscale rămâne colectarea veniturilor statului, în legătură cu acest aspect fiind de semnalat trei deficiențe majore: aplicarea legii, eficiență și costurile ei. Cu toate îmbunătățirile aduse Codului Fiscal și Codului de Procedură Fiscală, colectarea veniturilor statului este cronic insuficientă, costul colectării este în multe cazuri ridicat față de venitul realizat, voluntariatul în plata taxelor și impozitelor este redus, sunt perpetuate condițiile favorabile evaziunii fiscale și economiei negre.

Principalele 5 măsuri de îmbunătățire a colectării veniturilor statului și reducere a evaziunii fiscale:

- Reproiectarea și creșterea capacității sistemului informatic al administrației fiscale, în vederea gestionării unei baze de date centralizate, cuprinzând date și informații privind toți contribuabilii din România reprezintă „pilonul central” al reformei administrației fiscale din România;

- Consolidarea capacității operaționale și interoperabilității sistemelor IT și de comunicații ale ANAF, Oficiul Național al Spălării Banilor (ONSB), Caselor sociale (CNASS, CNPAS), Agenția Națională de Cadastru, notariate, direcțiile locale de impozite și taxe, Registrul Auto Român și evidența populației, obiectiv esențial în reducerea evaziunii fiscale;

- Înființarea unei singure structuri, cu rol operativ, de luptă împotriva fraudei fiscale la nivel central și regional prin desființarea tuturor structurilor de control operativ existente în prezent, atât la nivel central, cât și cele teritoriale din subordinea ANAF. Această structură de control operativ va fi organizată și va avea atribuții, în conformitate cu structuri similare din țările membre ale UE care înregistrează niveluri reduse ale evaziunii fiscale, precum Marea Britanie, Olanda, Germania, Franța. Rolul acestei structuri va fi în principal de combatere a fraudei fiscale, de luptă împotriva spălării banilor și implicit de îmbunătățire a conformării la plată a contribuabililor;

- Efectuarea inspecțiilor fiscale, pe baza analizei de risc a activității contribuabililor, concentrarea acestora să fie direcționată către contribuabilii care prezintă un risc ridicat de evaziune fiscală, față de situația actuală când selectarea contribuabililor se face arbitrar;
- Adoptarea legislației care să permită extinderea utilizării tranzacțiilor electronice și reducerea semnificativă a operațiunilor cu numerar, măsură ce va avea ca efect imediat creșterea veniturilor impozabile ale contribuabililor, concomitent cu reducerea evaziunii fiscale.

Realizarea măsurilor de mai sus va conduce pe de o parte la creșterea competitivității și atractivității mediului de afaceri și, implicit, la creșterea potențialului de dezvoltare a României, iar pe de altă parte la creșterea veniturilor bugetare, într-o perioadă de 4 ani, spre media UE, respectiv la 42-44%, ca pondere în PIB, față de 31,3% în anul 011.